

קביעות

במשנה ובהלכה היומית

לקבלת העלון במייל: office@kviuta.org

פר' וישלח-וישב תשפ"ב • גליון 595

ההלכה היומית		המשנה היומית		
ש"ע א"ח		סדר טהרות • טבול יום		
יום	תאריך	פרק	משנה	סימן
ד	יג כסלו	א	א-ב	קעח ה-ז
ה	יד כסלו	א	ג-ד	קעט א-ג
ו	טו כסלו	ב-א	ה-א	קעט ד-ו
שב"ק וישלח				
		ב	ב-ג	קפ א-ג
א	יז כסלו	ב	ד-ה	קפ-א ד-א
ב	יח כסלו	ב	ו-ז	קפא ב-ד
ג	יט כסלו	ב-ג	ח-א	קפא ה-ז

עיון במשנה

הקדמה למסכת טבול יום

אדם או כלי הטמא בטומאה דאורייתא, וכן ברוב טומאות דרבנן, שטבל ונטהר, נשאר בו שיריים של הטומאה ונקרא 'טבול יום', ורק בהערב שמש - צאת הכוכבים - נטהר לגמרי, [וזב זבה ויולדת נטהרו לקדשים רק למחרת בהבאת קרבנותיהם].

טבול יום הוקלשה טומאתו ודינו **כשני לטומאה מדאורייתא**, ואינו מטמא חולין ומעשר שני שאינם נעשים שלישי, אלא רק תרומה וקדשים. והנה גזרו מדרבנן שמשקה חוזר להיות תחילה [ראשון] אף אם נטמא משני, אמנם טבול יום אינו בכלל גזירה זו, וכמו ששינונו (פרה פ"ח מ"ז) 'כל הפוסל את התרומה [דהיינו שני לטומאה], מטמא את המשקין להיות תחילה וכו', **חוץ מטבול יום**.

אסור לטבול יום ליגע בתרומה וקדשים מדאורייתא, שהרי אסור לטמאותם. גם אסור לטבול יום **לאכול** תרומה וקדשים מדאורייתא, [אף אם אינו נוגע בהם ומטמאם], אבל מותר לו לאכול מעשר שני בירושלים.

מחלוקת תנאים בקדשים שנטמאו מטבול יום

נתבאר שטבול יום הוא שני לטומאה לענין שהוא פוסל תרומה לעשותה שלישי, ונחלקו תנאים (פרה פ"א מ"ד, מעילה ח' א') בדין טבול יום שנגע בקדשים:

רבי מאיר סובר שטבול יום **'מטמא את הקודש'** לעשותו שלישי, שכשם שהוא שני לענין תרומה, כמו כן הוא שני לענין קדשים.

חכמים סוברים שטבול יום **'פוסל את הקודש'**, שלעולם טבול יום אינו מטמא אלא רק פוסל, וכשם שפוסל תרומה לעשותה שלישי, כמו כן פוסל קדשים לעשותם רביעי. [הלשון 'פוסל' ר"ל שמתמא דבר טהור באופן שהנטמא אינו מטמא אחרים, ולכן שני לטומאה **פוסל** תרומה לעשותה שלישי, אבל אינו מטמא כיון שאין רביעי בתרומה].

אבא שאול סובר ש**'טבול יום תחילה לקודש'**, שלענין קדשים טבול יום הוא ראשון לטומאה ומטמאם לעשותם שני, ואותם קדשים טמאים פוסלים תרומה ומטמאים קדשים, [אבל אינם מטמאים משקה של חולין לעשותו ראשון, שאף טבול יום עצמו שנגע במשקה אינו מטמאו, וכמו שנתבאר (לעיל ד"ה טבול יום הוקלשה)]. והנה בגמרא בסוטה (כ"ט ב') מבואר שמה שסובר אבא שאול שטבול יום מטמא קודש לעשותו שלישי, הוא מדאורייתא, אבל מה שהוא סובר שהוא תחילה לעשותו שני, הוא מדרבנן, אמנם במעילה (ח' ב') אמר רבא שאף מה שטבול יום מטמא קודש לעשותו שלישי הוא מדרבנן, ומדאורייתא רק פוסלו לעשותו רביעי, וע"י תוספות שם.

שנינו בריש פרק ב' 'משקה טבול יום [כגון רוקו ומימי רגליו ודמעת עינו וכו'] כמשקים שהוא נוגע בהם, אלו ואלו אינן מטמאין, ופירש הר"ש שמשקים היוצאים מטבול יום דינם

הלימוד השבוע מוקדש לע"ג
מרת מלכה בת מרדכי ע"ה
גלב"ע ג כסלו תשנ"ט

הלימוד השבוע מוקדש לע"ג
אליהו בן רוזה ויעקב גלב"ע כט ניסן תשנ"ט
ולע"ג מרת רוזה בת עזיזה וחיים ע"ה,
ז טבת תש"פ, ולזכות אורית בת אליהו
ורוזה לבריאות והצלחה בכל הענינים

בפתח השער

אתה שוה ה-מ-ו-ו!

לפני כ-80 שנה התרחשה השואה האיומה. הכותרת עלה על כל הישיבות - ברוסיה, בפולין, בליטא ובהונגריה. בכל המקומות ואת כל מרכזי התורה והתקידות השמיד הצורך הנאצי פליל. מהכל - לא נשאר פלוגם. רק ערמות אפר גדולות...

קמו פמה יהודים שהקדוש-ברוך-הוא הערה עליהם רוח טהרה ועלו ארצה להקים מחדש את אימפריות היהדות שחברו.

הלך הפונדק'ער-רב' והקים את ישיבת פונדק'ו. בלם צחקו עליו: "מי ילמד בישיבה היום?". "מי מסגל לזה בכלל במצב פה שפול וירוד?". "וכי פמה אנשים ירצו בכלל להגיע למיזם הזה שנקרא ישיבה, אחרי אסון כל-כך גדול?".

חלפו 75 שנים, והתוצאה לפנינו: ממלכה רוחנית מפארת. אימפריה תורנית אדירה! פרי ידיו של אדם אהה, נחוש וחדור-מטרה...

ולא בשמים היא. אדם יכול לשנות את כל סביבתו, להפוך את פניה ללא הפה בקלות! אין צורך בשביל כף להעפיל לקיץ או לצלול למעמקי מים בכדי לעשות זאת. כל מה שצריך אלו מעשים קטנים, קטנים, אף חשובים מאין פמותם ויכדלהן: ישב פעם מרן הגאון רבי שמואל רוזנבסקי צוק"ל בהיכל הישיבה.

« המשך בעמוד ג »

רץ למשנה

לקרוא משניות בניגון

וילמוד תחילה משניות כו', ואילו זכינו לא היינו צריכים לספרים אחרים כלל, ומסוגלת להביא נשמה לאדם, ויזהר לקרות משניות בניגון בנועם כדי שתהא תורתו עריבה עליו, והשונה בלא זמרה עליו הכתוב אומר "גם אני נתתי לכם חוקים לא טובים".

(סידור הארז"ל)

להפיץ את האור

בשותפות של 54 נח בחודש

תזכה להחזיק מוקד של עלוני המבחנים השבועיים באיזור שתבחר.

ניתן לתרום במערכת הטלפונית: 072-332-3020 שלוחה 6, וכן בכל עמדות נדרים פלוס וקהילות ברחבי הארץ.

מערכת

השיעורים והמבחנים הממוחשבת:

072-332-3020

להנצחות ותרומות להצלחה לע"ג יקירך התקשר: 072-272-2200

מבחן שבועי במשנה / 295

מסכת טבול יום א, א - ג, א

א. חלות הרבה זו על זו שנדבקו זו בזו ונשכו, ודעתו מתחילה להפרידן, ושרץ או טבול יום נגע באחת מהן, מה הדין לדעת בית הלל?

1. שרץ - הכל טמא. טבול יום - רק אותה שנגע בה טמא.
  2. הפוך מ-1 | 3. בשניהם - הכל טמא.
  4. בשניהם - רק אותה שנגע בה טמא.
- ב. מה אינו חיבור לדעת בית הלל משום שודאי עתיד להפרידם?

1. האופה חמיטה על גבי חמיטה עד שלא קרמו בתנור.
  2. קולית של מים המחולחלת.
  3. רתיחת יין חדש | 4. כל התשובות נכונות.
- ג. מה דין דמעת עינו של טבול יום [לפי התנא של המשנה]?
1. פוסל את התרומה, ומטמא את הקדשים.
  2. פוסל את התרומה ואת הקדשים.
  3. פוסל את הקדשים בלבד | 4. טהור, כי אינה תרומה.
- ד. טבול יום או מי שידידו מסואבות נגע במשקה תרומה שבקרייה, מה דין הקרייה?

1. טהורה | 2. טמאה | 3. אם טבול יום נגע - טהורה. אם מי שידידו מסואבות נגע - טמאה | 4. הפוך מ-3.
- ה. נגע בשום, באיזה אופן לא פסל אלא מקום מגעו?
1. כשרוצה בפיוזרו או כשהוא גוש בלא משקין.
  2. כשרוצה בפיוזרו וגם הוא גוש בלא משקין.
  3. רק כשרוצה בפיוזרו | 4. רק כשהוא גוש בלא משקין.
- ו. בשר הקודש שקרם עליו הקיפה, ונגע טבול יום בקיפה, מה דין הקיפה וחתיכות [לתנא קמא]?
1. הכל טהור | 2. הכל טמא בשלישי לטומאה.
  3. הקיפה - טמא בשלישי לטומאה. החתיכות - טמא ברביעי לטומאה.
  4. הקיפה - טמא [בשלישי לטומאה]. החתיכות - טהורות.

ז. להלכה! חבית שניקבה מצדיה ויש בתוכה יין של תרומה, ונגע טבול יום ביין שבנקב, מה דין היין שבחבית?

1. טמא | 2. טהור | 3. היין מעל גובה הנקב - טמא. היין מתחת גובה הנקב - טהור | 4. הפוך מ-3.

ח. להלכה! חבית של יין של תרומה ששקעה לתוך בור שיש בתוכו יין של חולין, ונגע בו טבול יום, מה דין היין שבחבית?

1. נגע ביין של תרומה - טמא. נגע ביין של חולין, אפילו מה שנכנס לתוך החבית - טהור | 2. נגע בתוכה של החבית מהשפה ולפנים - טמא. נגע מהשפה ולחוץ - טהור.
3. נגע או בתוכה של החבית או כנגד פיה על גבה - טמא. נגע ביין שבבור שלא כנגד פיה - טהור.
4. נגע ביין בכל מקום בבור - טמא.

ט. בעבוע שבחבית שניקב בין מבפנים בין מבחוץ, ונגע טמא במשקה שבבעבוע, מה דין המשקין שבחבית?

1. אם הנקב הפנימי מלמעלה והחיצון מלמטן - טמאים. אם הנקב הפנימי מלמטן והחיצון מלמעלה - טהורים.
2. הפוך מ-1 | 3. בשני האופנים - טמאים.
4. בשני האופנים - טהורים.

י. להלכה! מאכל של תרומה שנחתך לשתים והחתיכות מחוברות קצת, ונגע טבול יום בחתיכה אחת, באיזה אופן גם השנייה נטמאה?

1. אם אוזו בגדול, והקטן עולה עמו | 2. אם אוזו בקטן, והגדול עולה עמו | 3. אם הטהור [החתיכה שלא נגע בה הטבול יום] עולה עם הטמא | 4. אם הטמא עולה עם הטהור

תשובות למבחנים במערכת הטלפונית: 072-332-3020

כמשקה של תרומה שנגע בה טבול יום, והם שלישי לטומאה, ופוסלים קדשים לעשותם רביעי, וזהו ששנינו 'אלו ואלו אינן מטמאין', אלא רק פוסלים קדשים. ולפי זה המשנה אינה כדעת חכמים, שלדעת חכמים משקה של תרומה שנפסל מחמת טבול יום אינו פוסל קדשים, שהרי אפילו קדשים שנטמאו מחמת טבול יום אינם פוסלים קדשים אחרים, כל שכן תרומה (ר"ש, תוס' חולין פ"ח ב').

אמנם הרא"ש פירש את המשנה באופן אחר, שלא גזרו כלל על משקים היוצאים מטבול יום [כמו שגזרו על משקים היוצאים משאר טמאים (עי' בספיא שם)], ולכן דינם כמשקה של חולין שנגע בו טבול יום שאינו מקבל טומאה כל עיקר, ומה ששנינו 'אלו ואלו אינן מטמאין, ר"ל אינן מטמאין'.

'חיבורי אוכלין'

שנינו אופנים רבים של 'חיבורי אוכלין', שאע"פ שחתיכות הדבוקות זו לזו - כגון עיגולי דבילה - אם נגע טמא בחתיכה אחת, רק אותה חתיכה נטמאה מחמתו, מכל מקום יש אופנים שהכל נידון כדבר אחד ונטמא כולו, כגון: **א. 'נושכות'** - חתיכות שנדבקו יחד באופן שהן 'נושכות' זו בזו, ולדעת בית הלל רק כשאין דעתו להפרידן (פ"א מ"א), **ב. 'משקה חיבור'** - משקה [להלכה רק ז' משקים] מחבר בין שתי חתיכות (פ"ג מ"ד), ואם נגע טמא בחתיכה אחת, נטמאת השנייה, **ג. 'ידות'** - טמא שנגע ביד של אוכל, כגון העוקץ, נטמא האוכל (פ"ג מ"א), **ד. 'עולה עמו'** - חתיכה שהתחילה לישבר, וכשמגביהים חלק אחד הכל עולה עמו, נחשב חיבור (פ"ג מ"ג), [ושנינו דין 'עולה עמו' גם בעוד אופנים (עי' פ"ב מ"ה, וע"ע פ"ג מ"ג)]. שנינו עוד כמה אופנים של חיבור, כגון קולית [בועות] של מים על גבי אוכל, ורתיחת גריסין ויין ושמן (פ"א מ"א ומ"ב), וכן ביצה טרופה על גבי ירק (פ"ג מ"ב), וכן חוט של ביצה שמחובר לתבשיל (פ"ג מ"ג), ונראה הטעם בכלם משום טפלות, שהנוגע בטפל, נטמא העיקר (עי' חזון איש ה', י"ד).

גם חולין המחוברים לתרומה נחשב חיבור, ולכן אם נגע טבול יום בחולין, נטמאה התרומה, ששנינו בתוספתא (ריש פ"ב), שעיסה שקרא לה שם חלה בצפונה, ונגע טבול יום בחלק החולין, נטמא החלק שהוא חלה, וכן שנינו (פ"א מ"א לפירוש הרמב"ם) לגבי 'קולית של מים', [שמים לעולם הם חולין], וכן לגבי מקפה של תרומה שיש בו שום ושמן של חולין שלא נימוחו והם ניכרים לעצמם, אם טבול יום נגע בשום או שמן, נטמא כל המקפא (פ"ב מ"ג לפירוש הרמב"ם והרע"ב).

קולות בטומאת טבול יום

א. הקילו בטבול יום לענין גזירת משקים טמאים, שאינם נעשים תחילה (עי' לעיל ד"ה טבול יום הוקלשה).

ב. הקילו בטבול יום לענין שם אוכל, שיש דברים שאינם ראויים לאכילה כל כך, ומדאורייתא אין דינם כאוכל, אמנם מדרבנן דינם כאוכל ומקבלים טומאה [לדעת חכמים], אבל לענין טבול יום העמידום על דין תורה שאין דינם כאוכל ואינם נטמאים מטבול יום (פ"א מ"ה לפי הרע"ב ע"פ הרמב"ם).

ג. מדאורייתא תרומה בטילה ברוב חולין, אבל מדרבנן כל שאין מאה חולין כנגד התרומה, כל התערובת נידונת כתרומה, ונקרא 'דימוע', ולגבי טבול יום הקילו שאם נגע בדימוע, לא נטמא, כדין תורה שהוא חולין (פ"ג מ"ד לדעת תנא קמא).

ד. לדעת בית הלל (פ"א מ"א) הקילו בכמה אופנים של חיבורי אוכלין, שלענין טבול יום לא נחשב חיבור.

א. אבל אינם פוסלים תרומה (נדה פ"י מ"ז, ולא מצינו חולק), ומה ששנינו (סופ"ג) שלרבי מאיר רוקו של טבול יום מכשיר אף שלא לרצון מדין 'משקין טמאין מטמאין שלא לרצון' (ריש מכשירין), אינו משום שהרוק עצמו טמא, אלא שבה מאדם טמא, ולכן טומאה חשובה, [ובחזון איש (מכשירין א', ב') הקשה שלענין חולין אף האדם לא נחשב טמא, עיי"ש].

ב. אמנם משנה ה' שם היא כדעת חכמים, דמיירי שם בחתיכת בשר קודש שיש עליה קרום של 'קיפה' [תבלין ומרק ושומן הבשר, וגם הוא קודש], ותנא קמא סובר שאם נגע טבול יום בקיפה, לא נטמאו החתיכות, [כיון שאינן עולות ביחד עם הקיפה כשמגביהים אותה], ומבואר שלא נעשו רביעי, והיינו כדעת חכמים שהקיפה עצמה נעשית רק רביעי.

פרפראות הפרשה

וְאַתָּה אֲמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ (לב, יב)

ויש להקשות, למה היה צריך יעקב אבינו לומר ב' לשונות 'היטב איטיב', היה יכול לומר 'ואתה אמרת היטב עמך'?

ותי' הרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב זצוק"ל בעל 'קדושת לוי': דהנה השפע שהקב"ה משפיע ומוריד לעולם הזה, אינו רק לכלל ישראל, אלא גם לשאר אומות העולם. יאל שיש הבדל ביניהם: דהטובות

שהקב"ה נותן לעמו ישראל, הכוונה היא בשביל הטובה עצמה, להיטיב עם עמו. משא"כ הטובות שמיטיב עם שאר אומות העולם, זה רק בכדי להטרידם מעולם הבא, כמו שכתוב (דברים ז, י): "וּמְשַׁלֵּם לְשִׁנְאָיו אֶל פְּנֵיו וְהֶאֱבִידוּ", נמצא שהטובה אינה טובה להם באמת.

ובזה מובן כפל הלשון 'היטב איטיב' שביקש יעקב אבינו, שהטובה תהיה באמת בשביל הטובה.

האם צריך לברך ברכת המזון על הכוס והמנהג בזמנינו

מבואר בשו"ע סימן קפ"ב ס"א שיש אומרים שברכת המזון טעונה כוס אפילו ביחיד, וי"א שאינה טעונה כוס אלא בשלשה; ויש אומרים שאינה טעונה כוס כלל, אפילו בשלשה. וכתב ע"ז הרמ"א ש"מ מצוה מן המובחר לברך על הכוס. יש לברר שורש דין זה ואיך המנהג היום, וזה החלי בעזוהשי"ת:

הנה קידוש הבדלה וברכת חתנים וברכות המילה טעונים כוס, ויש לדון האם גם ברכת המזון טעונה כוס, ובגמ' במסכת ברכות (דף נב.) מבואר שיש תרי תנאי אליבא דב"ש האם ברכת המזון טעונה כוס, ובמסכת פסחים (דף קה: וקז.) מבואר שברכהמ"ז טעונה כוס, אמנם במסכת פסחים (דף קי"ז) שנינו שם במשנה שכוס שלישי מארבע כוסות מברך אותה על מזונו, ובגמרא אמר ליה

רב חנין לרבא שמע מינה

ברכת המזון טעונה

כוס, אמר ליה

ארבע כסי תיקנו

רבנן דרך חירות

כל חד וחד נעביד

ביה מצוה, כלומר

שאינן להוכיח

מכאן שברכת המזון

טעונה כוס, אלא

שתקנו חכמים לשתות

את ארבעת הכוסות על

מצוה, אבל עיקר מצוות הכוס

היא משום תקנת ארבע כוסות לשם חירות,

ומשמע ממה שדחה רבא את דברי רב חנין

שאינו סובר שברכהמ"ז טעונה כוס.

ולהלכה נחלקו הראשונים בזה, דשיטת

התוס' בפסחים (דף קה:) ד"ה הנכנס, והטור

כאן, דברכת המזון טעונה כוס ואפילו

ביחיד, וחיליה דידיה מהברייתא שמובא

בפסחים (שם) הנכנס לביתו במוצ"ש

ואין לו אלא כוס אחד אוכל בלי הבדלה

ומבדיל על כוס של ברכהמ"ז, אלמא

דהתירו לו לאכול בלי הבדלה כדי לברך

על הכוס, ומשמע דביחיד איירי מדקתני

הנכנס בלשון יחיד עי"ש, וכ"כ הטור

לדייק מדלא קאמר בשום מקום ברכת

זימון טעונה כוס, אלא ברכת המזון קאמר,

ומשמע כל ברכהמ"ז ואפילו ביחיד.

אמנם בהגהות מיימוניות (הלכות ברכות

פרק ז' הלכה ט"ז) הביא בשם ר"י ורבינו

אלחנן שצריך כוס רק בשלשה שמזמנים,

וכתב לדחות ראיות התוס' הנ"ל די"ל

שהכל בזימון מיירי. וחיליה דידיה שאם לא כן, לדעת ר"ג (ברכות מד.) שכל שבעת המינים טעונים שלש ברכות לאחריהם כמו על הפת, נמצא שלעולם לא יפטר מברכת המזון שהרי האוכל פת מברך ברכת המזון על הכוס ואחר ששתה נתחייב שוב לברך אחריו שלש ברכות על הכוס ואין לדבר סוף, [ועיין בתוס' פסחים שם ובברכות לז. שכתבו ליישב קושיא זו ואיכמ"ל]. וכתב הבית יוסף שכן מבואר בזוהר חדש על רות שברכת המזון בשלשה צריך כוס שלא בשלשה אין צריך כוס.

ודעת הרמב"ם (בפ"ז הט"ו מהל' ברכות) שברכת המזון אינה טעונה כוס כלל, וכתב הבית יוסף שמקורו מהגמרא בפסחים דף קי"ז הנ"ל, וכן הרי"ף העתיק גמרא זו, וכתב ע"ז הר"ן שמזה נראה שהוא פוסק שברכהמ"ז אינה טעונה כוס.

כתב המ"א

שאם הוא אוכל פת עם

שאר מאכלים אז השיעור

הוא כל שאחרים שבעים מזה

עם שאר מאכלים, אבל עם הוא

אוכל פת לבדו נוטה המ"א

לומר שצריך לאכול בשיעור

שאחרים רגילים לשבוע

ממנו לבדו

עוד כתב הר"ן

בפסחים דף קי"ז

הנ"ל, דזה וודאי

כולי עלמא

מודו שמצוה מן

המובחר לברך על

הכוס שהרי נאמרו

כמה מעלות טובות

בכוס של ברכה, אלא

שרב חנין רצה להוכיח

מהמשנה שהוא חיוב גמור

כמו ד' כוסות שלוקחים אפילו

מן התמחוי, ואת זה רבא דחה. וזה המקור

של הרמ"א דעכ"פ לכו"ע מצוה מן המובחר

לברך על הכוס.

ולהלכה כתב המשנה ברורה שהמחבר

לא הכריע בין הדעות, ודעת המהרש"ל

וב"ח להחמיר דבהמ"ז צריך כוס מדינא,

ומנהג העולם להקל בזה כדעה השלישית

שלא לחזר אחר כוס אם לא כשיש לו יין או

שאר משקין דהוא חמר מדינה בביתו דאז

בודאי מצוה מן המובחר לכו"ע לברך על

הכוס, ודוקא כשהוא בזימון שלשה, אבל

לענין יחיד מקילים כמה אחרונים לגמרי.

אמנם הערוך השולחן [סעיף א'] כתב

דבמדינתינו לא נהגנו בכוס כלל, כי היין

וכן שארי משקים ביוקר אצלינו, וכל

שתייתנו הוא מים כידוע, וכפי הנראה

תפסנו לעיקר כדיעה הסוברת שא"צ כוס,

ומ"מ יש מדקדקים בשבתות וי"ט כשיש

זימון לברך על הכוס אם אפשר להשיג.

ועי"ש בס"ג מה שהוסיף ע"ז.

« המשך מעמוד א' »

הגיע תורם ובקש להפגש עם ראש הישיבה. הפנו אותו למרן רבי שמואל.

נגש התורם אל רבי שמואל ושא"ל: "אתה הוא ראש הישיבה?".

החנה רבי שמואל רוזנבסקי באצבעו על בחור ואמר לתורם: "אתה רואה את הבחור ההוא שיושב שם בצד?? הוא ראש הישיבה האמתי. הוא זה שמחזיק את בית-המדרש. הוא מרים את כל ההיכל!".

אומרים שהבחור היה הגאון המפלא רבי חיים ברמן שליט"א.

צא ולמד מה גדולה השפעתו של יחיד. יכול הוא לשבת בקצהו של בית המדרש ולהשפיע בקר על העולם כולו. איך? אין הוא יודע בבורה, גם לא בטוח שחש בזה, אבל זו העבודה. הוא מקריע את עצמו, את עירו, את מדינתו, ובעצם את העולם כולו לקרן זכות.

יש ביכולתו של בחור לשנות אורה של ישיבה שלמה על ידי למוד עוד כמה דפים בבבא-בבא. יכול אברך להנסיק כולל שלם לגבוי רוחניות על ידי פתיחה של עוד שטיקל-תורה. יכולה פת-ישראל לשנות פתה שלמה עם תפלה בכונה, ברכה בקול או התחנקות קטנה בצניעות.

פי בכחו של כל יחיד לשנות את העולם מקצה לקצה! לו רק ירצה, פמוכן, וכלנו רוצים!

א גוטן שבת, העורך

המבחן החודשי

בהלכה מס' 15

מסימן קפ סעיף א

עד סימן קצה סעיף ב

יופיע בעז"ה בגליון 598

לחיות כהלכה

ולנכון שיהי' לך שיעור בדיני או"ח או מס' ברכות עם רבינו יונה או או"ח דינים הנצרכים לכל איש בכל יום.

(מכתב אדמו"ר בעל אמרי אמות מגור זצ"ל)

ודרך חיים תוכחות מוסר

הלא מצער היא ותחי נפשכם

אמרת לך כפעם בפעם, וגזור אני עליכם ליתן תשורה זאת חלף עבודתך, ויהיה לי למנה אפים, שיקבע כל אחד כל יום רביע שעה ללמוד ספר מוסר דף או חצי דף, והלא מצער היא ותחי נפשכם, ותראו כמה העון גובר, וכי הכל הוא מעשה יצר הרע בעונותינו הרבים.

(יערו"ד ח"ב דרוש יב)

מושגים במשנה / מאת הרב אשר שיק שליט"א

מח"ס ילקוט ביאורים על ששה סדרי משנה ותלמוד בבלי

טבול יום

נאמר בתורה: "...והנגע בכל טמא נפש או איש אשר יגע על פניו או איש אשר יגע בכל שרץ אשר יטמא לו או באדם אשר יטמא לו לכל טמאתו. נפש אשר תגע בו וטמאה עד הערב ולא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ בשרו במים. ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא" (ויקרא כב, ד-ז).

כדי להיטהר מהטמאה צריך טבילה ["ורחץ בשרו במים"]. לטבל אפשר ביום, אך הטבילה אינה מטהרת לגמרי, עד שיעריב שמשו, כלומר עד צאת הכוכבים, שנאמר "ובא השמש וטהר". כשתשקע השמש, אז יהיה טהור לגמרי.

מי שטבל ועדין לא העריב שמשו, נקרא "טבול יום". טבול יום אסור לאכול בתרומה ובקדושים, אך ירגת טמאתו הפחתה ממה שהיה קודם הטבילה: אדם שנגע בשרץ או שנגע באדם שנטמא בבת, נעשה ראשון לטמאה, ואלו לאחר שטבל, טבול יום, נעשה שני לטמאה. שני לטמאה, כידוע, אינו מטמא פרות חולין אלא

משיב כהלכה

שאלה למעשה מתוך הנלמד השבוע בהלכה

היומית

שאלה: האם צריך להקפיד לא לטל מים אחרונים על רצפת אבנים? [מ"ב קפ"א ס"ו, ושעה"צ שם].

תשובה על שאלת השבוע שערב

שאלה: האם צריך לברך על מים ושאר משקים בתוך הסעודה?

תשובה: השלחן ערוך מביא בזה שתי דעות אם זה נקרא דברים הבאים מחמת הסעודה, וסים השלחן ערוך שמי שרוצה להסתלק מן הספק לשוב קדים נטילה במקום סעודתו, ויברך על דעת לשתות בתוך סעודתו. והרמ"א כתב על זה שהמנהג כסברא הראשונה שלא לברך על זה באמצע הסעודה. אמנם המג"א מביא שם מהאריז"ל שנהג בהעצה של השלחן ערוך.

פוסל רק פרות תרומה, שבתרומה יש שלישי לטמאה, מה שאין כן בחליון.

והנה גזרו חז"ל על המשקין, ואפילו משקין חולין, שהם נטמאים גם משני לטמאה ונעשים ראשון לטמאה, והיא מגזרת י"ח דבר (במסכת שבת פרק ראשון), אך יוצא מן הכלל הוא טבול יום, שאינו מטמא משקין של חולין. אולם משקין של תרומה, גם טבול יום מטמא. ואותן משקין אם יגעו בקדוש יפסלוהו.

וכל זה במשקה חולין שהוא נוגע בו, אך משקה היוצא מגופו, כגון רקו, מימי רגליו ודמעות

מבחן

במשנה לילדים / 595

מסכת טבול יום פרק א משנה א - פרק ג משנה א

3. שתי התשובות נכונות.

1. המקפה של תרומה והשום והשמן של חולין, ונגע הטבול יום במקצתו, מה נפסל במגעו?

- 1. נגע במקפה - פסל את כלם, בשום ובשמן - אף מקום מגעו לא נפסל.
- 2. לא פסל אלא מקום מגעו.
- 3. כיון שנגע במקצתו - פסל את כלם.

2. שמן שהוא צף על גבי היין, ונגע טבול יום בשמן, לדעת רבי יוחנן בן נורי מה דינים?

- 1. אף השמן לא נפסל.
- 2. פסל את השמן ולא את היין.
- 3. שניהם חבור זה לזה.

3. חבית ששקעה לתוך בור של יין, ונגע בו טבול יום, לדעת תנא קמא מה הדין?

- 1. אף מן השפה ולפנים - אינו חבור.
- 2. מן השפה ולפנים - חבור, מן השפה ולחוץ - אינו חבור.
- 3. אפילו על גבה רום קומה, אם נגע בנגד פיה - חבור.

4. חבית שנוקבה, ונגע טבול יום בנגד הנקב, לדעת רבי יהודה מתי נעשה חבור?

- 1. כשנוקבה מפיה ומשוליה, אבל לא כשנוקבה מן הצדדים.
- 2. מפיה ומצדיה, אבל לא מן השולים.
- 3. משוליה ומצדיה, אבל לא מן הפה.

5. אוכל שנפרס ומערה מקצת, אם אווזו בחלק אחד והשני עולה עמו, הרי הוא כמוהו. לדעת חכמים, באיזה חלק צריך ששאיחזונו יעלה עמו השני?

- 1. באיזה שירצה. 2. בקטן. 3. בטמא.

בהצלחה!

א. רתיחת גריסים של פול ראשונה, האם נחלקו בה בית שמאי ובית הלל אם נעשית חבור בטבול יום?

1. כן. 2. לא. 3. מחלקת.

ב. המכנס חלות על מנת שלא להפריש, האם טמאים בחבור לענין טבול יום ולענין שאר הטמאות?

1. אינם חבור לטבול יום, אבל הם חבור לשאר טמאות - בין חמורות ובין קלות.

2. חבור אף לטבול יום, ואין צריך לומר בכל הטמאות. 3. מחלקת.

ג. הצרור שבפפר וגרגר מלח גדול, האם נעשים חבור ללחם?

1. אינם חבור לטבול יום, אבל הם חבור לטמאות החמורות והקלות.

2. אינם חבור לטבול יום ולטמאת ראשון הקלה, אבל הם חבור לטמאת אב החמורה.

3. אינם חבור אף לאב הטמאה.

ד. השעורה והכסמת בזמן שאינם קלופים, לדעת חכמים האם טמאים בטבול יום ובשאר טמאות?

1. טמאים אף בטבול יום.

2. טהורים בטבול יום, וטמאים בכל הטמאות. 3. טהורים אף בכל הטמאות.

ה. במה חמר בטבול יום מבידדים?

1. שספק טבול יום - פוסל את התרומה, והידיים - ספקן טהור.

2. שטבול יום הנוגע במשקה חולין - המשקה טמא, והנוגע בידיים מטאבות במשקה חולין - טהור.

את התשובות ניתן לענות במערכת הטלפונית: 072-332-3020 עד יום שישי שאחרי סיום החומר, את כללי המבחנים ושמות הזוכים ניתן לשמוע במספר הנ"ל.

תשובות למבחני המשנה היומית פרשת לך לך

- מבחן לילדים מס' 589 -

- א. 3. ב. 2. ג. 1. ד. 2. ה. 1. ו. 1. ז. 1. ח. 2. ט. 2. י. 3.

- מבחן שבועי מס' 289 -

- א. 3. ב. 1. ג. 1. ד. 4. ה. 1. ו. 1. ז. 3. ח. 2. ט. 2. י. 2.

להפקדה בבנק פאג"י סניף 168 ח-נ 548-634 | להפקדה בבנק הדואר ח-נ 826-7258 | נא לשמור על קדושת הגליון, לא לקרוא בתפילה וקה"ת שיעורים ומבחנים בטלפון 24 שעות: 072-332-30-20

"קביעות" - המפעל ללימוד המשנה וההלכה היומית
 להנצחת ששת המיליונים | www.kviuta.org | טלפון: 072-272-0000
 פקס: 072-277-2272 | ת.ד. 207 בני ברק | דוא"ל office@kviuta.org